

השקת מדד אמון הציבור במערכת הפיננסית בישראל

Financial Trust Index – Israel | FTI-Israel

כנס הרצליה, יוני 2026

שלומי שוב

ראש תכנית החשבונאות וסגן דיקן,
בית ספר אריסון למנהל עסקים;
ראש מכון הפניקס לחקר שוק ההון

רעות הררי קמר

מנהלת מדד אמון הציבור במערכת הפיננסית

-1.25%	1255.32	255.36
-0.52%	984.12	862.35
+0.45%	436.63	786.63
+1.01%	783.22	256.32
+0.10%	562.11	653.63

אמון פיננסי הוא צורה של אמון מוסדי, המתייחסת לציפייה כי מוסדות פיננסיים, רגולטורים ומנגנוני שוק יפעלו באופן יציב, מקצועי, הוגן ואמין בתנאי אי-ודאות.

אמון פיננסי אינו מתייחס רק לאמון בגוף פיננסי מסוים, אלא גם לביטחון בתפקודה, ביציבותה ובהוגנותה של **המערכת הפיננסית כמערכת כוללת**.

Luhmann, 1979; Giddens, 1990; Guiso et al., 2008; Fungacova et al., 2019

תפיסת האמון במדד

מידת אמון פיננסי מבוססת על שני ממדים משלימים:
אמון במוסדות פיננסיים ורגולטוריים, וביטחון בתפקודה וביציבותה של המערכת הפיננסית כמערכת כוללת.

לראשונה בישראל: מדידה שיטתית של אמן במערכת הפיננסית

מדד רב ממדי חדש לבחינת אמן הציבור, המשקיעים והגורמים המקצועיים במערכת הפיננסית בישראל

המסגרת המתודולוגית

אוכלוסיית המחקר

הציבור הרחב | (N=999)
משקיעים פרטיים | (N=374)
משקיעים מוסדיים | (N=61)

עקרונות המדידה

- סקר אינטרנטי רחב היקף (N=1434)
- סולם ליקרט של 9 דרגות, (6-9) Top4Box
- שלושה שאלונים ייעודיים
- סולם אחיד 0-100

בסיס מושגי ומתודולוגי בינלאומי

- Edelman Trust Barometer
- CFA Institute Investor Trust Study
- Yale Stock Market Confidence Indices

אמן פיננסי וחשיבותו

מה המדד בוחן

- יחסי, שקיפות והוגנות מוסדית
- ביטחון בתפקוד שוק ההון
- חדשנות פיננסית ומחויבות ציבורית
- תרומה לכלכלה הריאלית
- ציפיות לעתיד ויציבות מערכתית
- תפקוד המערכת בעת משבר

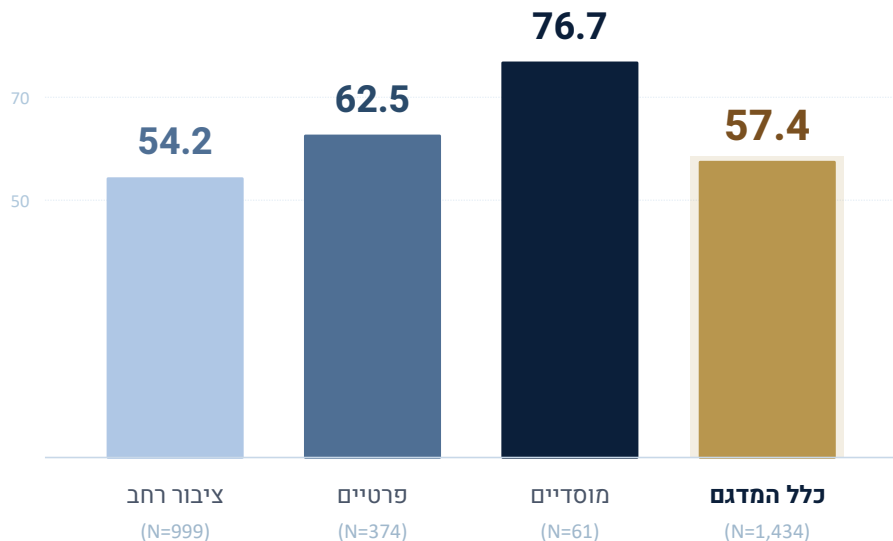
למה זה חשוב

- אמן פיננסי משפיע על השתתפות הציבור בשוק ההון
- אמן במוסדות משפיע על יציבות מערכתית לאורך זמן
- רמות אמן נמוכות עשויות להשפיע על התנהגות פיננסית בעת משבר

אמון בינוני במערכת הפיננסית לצד פערים משמעותיים בין האוכלוסיות

ידע פיננסי, הכרות עם המערכת ונגישות לעולם ההשקעות – גורמים מרכזיים לאמון

ציון האמון הכולל לפי אוכלוסייה (0-100)

שיעור המשיבים שהביעו רמות אמון גבוהות: Top4Box (6-9)

ציון האמון הכולל

57.4

רמת אמון בינונית בקרב הציבור הרחב

הציבור הרחב מבטא זהירות יחסית ברמת האמון כלפי המערכת

פער עקבי בין האוכלוסיות

רמות האמון עולות באופן שיטתי עם רמת המעורבות, הידע וההיכרות עם שוק ההון.

אמון גבוה בגופים מערכתיים – נמוך יותר בגופים מסחריים

הציבור מעניק אמון גבוה יותר לגופים הנתפסים כאחראים לציבות ולפיקוח על המערכת

ממצאים מרכזיים

גם המוסדות המדורגים גבוה ביותר אינם נהנים מאמון ציבורי רחב במיוחד

למרות פערים בין סוגי המוסדות, ממוצע תת המדד עומד על 59.6 - רמת אמון בינונית.

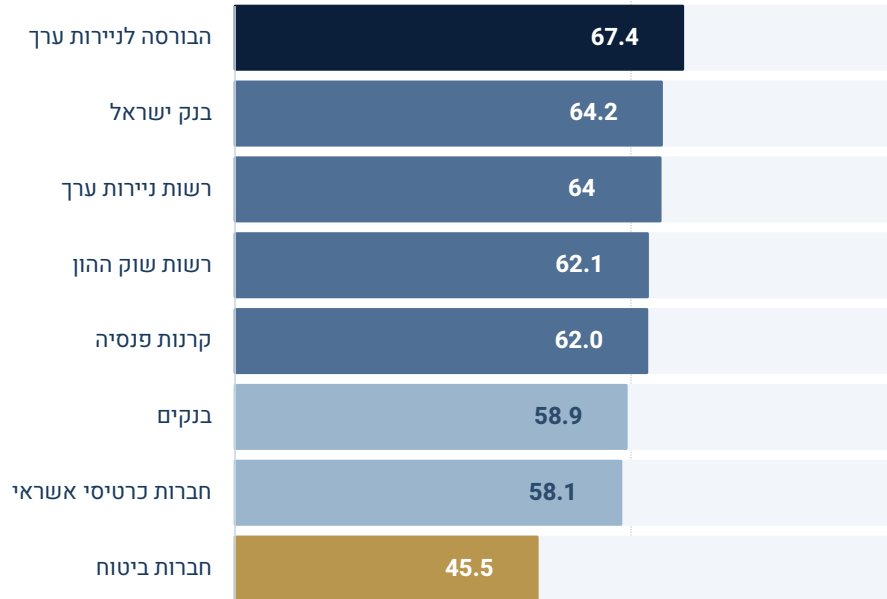
אמון גבוה יותר בגופים רגולטוריים ומערכתיים

הבורסה, בנק ישראל והרשויות הרגולטוריות מציגים את רמות האמון הגבוהות ביותר בתת המדד.

אמון נמוך יותר בגופים בעלי ממשק הדוק עם הלקוח

ניכרת ירידה ברמות האמון בגופים מסחריים הפועלים בממשק ישיר מול לקוחות, ובפרט בחברות הביטוח.

אמון במוסדות פיננסיים ורגולטוריים (%)

שיעור המשיבים שהביעו רמות אמון גבוהות: Top4Box (6-9)

הבהרה: הדירוג מתייחס לסוגי מוסדות פיננסיים כקטגוריות פעילות ואינו מתייחס לארגון ספציפי.

הפער בין אמון לבין נכונות לפעולה בשוק ההון

לצד אמון ביציבות המערכת וציפיות חיוביות לגבי השוק, ניכרת נכונות נמוכה יותר לפעול בתנאי סיכון ואי ודאות

ממצאים מרכזיים

ביטחון גבוה יחסית בשוק וביציבות המערכת

בכלל האוכלוסיות ניכרות ציפיות חיוביות לכיוון השוק ואמון ביציבות המערכת לנוכח משברים

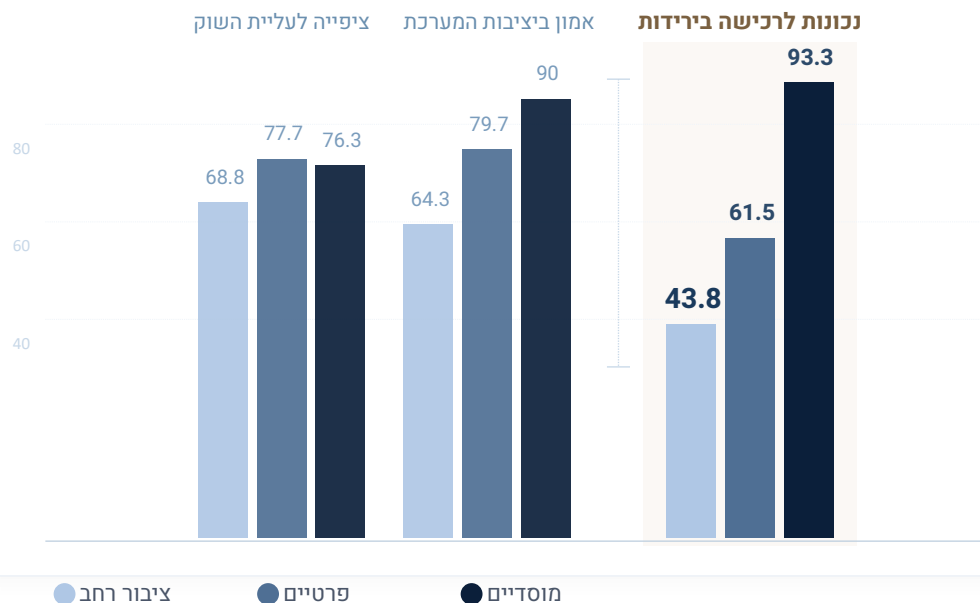
הפער מופיע במעבר מתפיסה לנכונות לפעולה

נכונות להגדלת חשיפה לאחר ירידות של 15% נמוכה משמעותית ביחס לרמות הביטחון במערכת.

הפער בנכונות לפעולה מצטמצם עם המעורבות

ככל שרמת הניסיון בשוק ההון גבוהה יותר – כך קטן הפער. בהתאם, בקרב משקיעים מוסדיים ניכרת התאמה גבוהה בין ציפיות לגבי השוק לבין נכונות לרכישה.

פער בין ציפיות וביטחון בשוק ההון לבין נכונות להגדלת חשיפה בתנאי ירידות לפי אוכלוסיה (%)

הציבור מעריך את יכולות המערכת – אך פחות את תרומתה הרחבה למשק ולחברה

פער עקבי בין תפיסת היציבות והתפקוד של המערכת הפיננסית לבין תפיסת תרומתה לציבור ולכלכלה הריאלית

ממצאים מרכזיים

אמון גבוה יותר ביכולות המערכת וביציבותה

הציבור מביע רמות אמון גבוהות יחסית ביציבות המערכת, ביכולתה להתמודד עם אתגרים ובהטמעת חדשנות פיננסית.

~64

ממוצע ציון

תפיסת התרומה הציבורית מתונה יותר

רמות האמון נמוכות יותר ביחס לתרומת המערכת לציבור, לעסקים קטנים ולמשק הרחב.

~46

ממוצע ציון

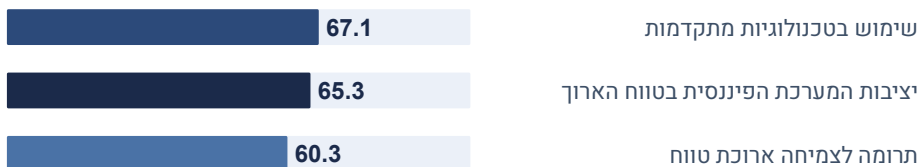
הפער בולט במיוחד ביחס לפעולה למען טובת המשק כולו.

אמון פיננסי אינו נשען רק על יציבות ותפקוד

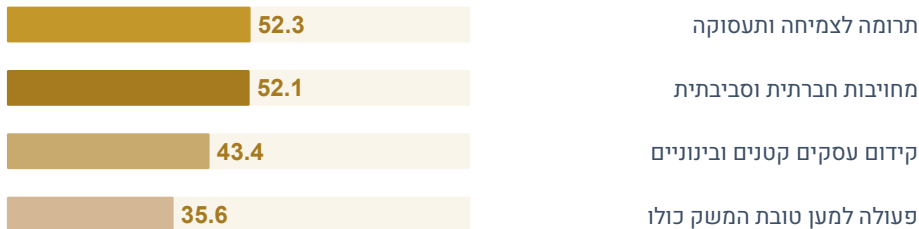
יציבות וחדשנות לבדן אינן מספיקות ליצירת אמון ציבורי רחב – תפיסות חברתיות, הוגנות ומחויבות ציבורית מהוות רכיב משמעותי בעיצוב אמון במערכת.

שיעור המשיבים שהביעו אמון גבוה (%)

יכולות, יציבות ותפקוד

תרומה ציבורית וכלכלית

שיעור המשיבים שדירגו 9–6 בסולם (Top4Box) 1–9

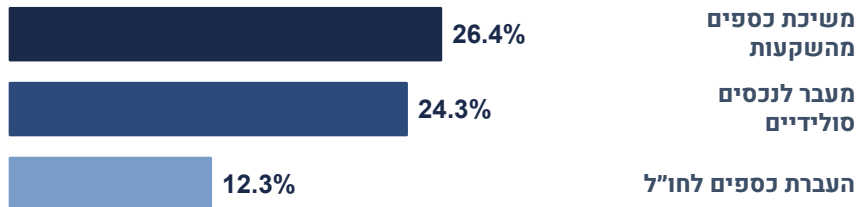
המשבר הביטחוני מגביר זehירות פיננסית – אך לא מוביל ליציאה מהמערכת

גם בתנאי אי-ודאות ביטחונית, לא ניכרת נטייה רחבה ליציאה מהמערכת הפיננסית

התנהגות פיננסית בתקופת המשבר

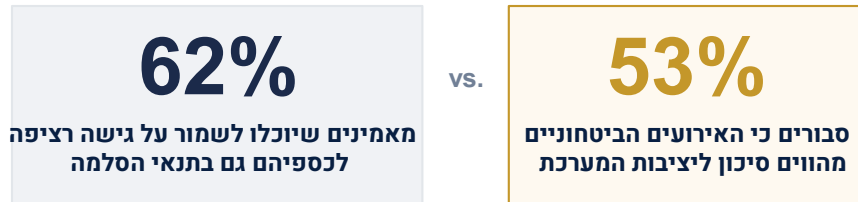
שיעור המשיבים ששקלו במידה גבוהה פעולות פיננסיות בתקופת המשבר (%)

התייחסות לפעולות שביצעו או שקלו בתקופה האחרונה

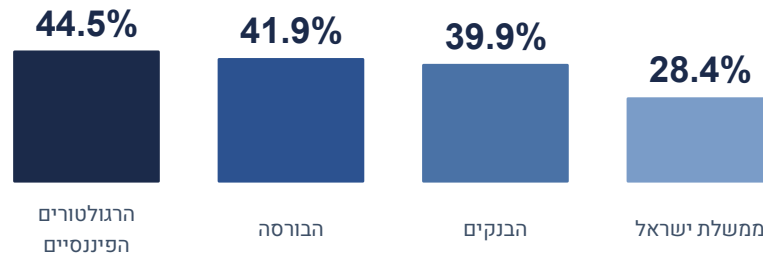
שיעור המשיבים שדירגו 6-9 בסולם Top4Box 1-9

למרות הזהירות – האמון התפעולי נשמר

רמות אמון מתונות בתפקוד כלל המוסדות בעת המשבר הביטחוני ואמון נמוך במיוחד בממשלת ישראל

הערכת תפקוד הגופים הפיננסיים בעת המשבר הביטחוני - אמון מוסדי לפי גוף (%)

אמון בתפקוד המערכת – אך לא בהגנה הכלכלית על הפרט

גם כאשר האמון בתפקוד המערכת נשמר האמון במנגנוני הפיצוי וההגנה הכלכלית נותר נמוך

ממצאים מרכזיים

רמות אמון נמוכות במנגנוני הפיצוי וההגנה הכלכלית

שיעורי האמון נעים בין כ 18%-לכ 30%-בלבד – נמוך משמעותית ביחס לאמון בתפקוד המערכת עצמה.

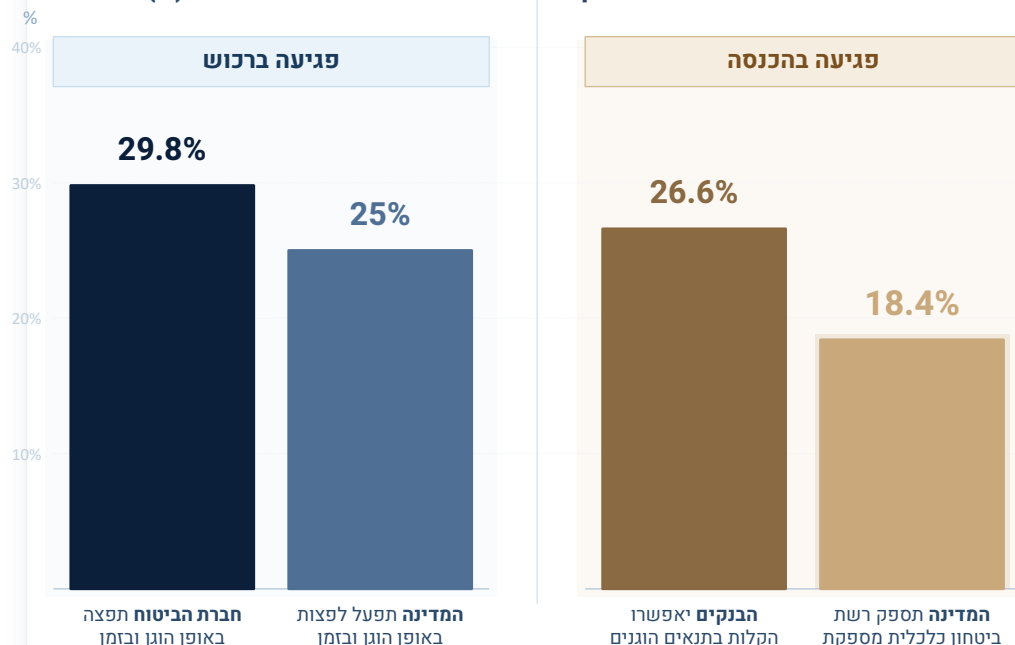
האמון הנמוך ביותר –במוסדות המדינה

רק מיעוט מאמינים שהמדינה תספק מענה כלכלי מספק במקרה של פגיעה בהכנסה.

הבחנה בין תפקוד המערכת לבין הגנה על הפרט

ממצאים אלו מצביעים על פער בין אמון בהמשך תפקוד המערכת לבין אמון ביכולתה להגן כלכלית על הציבור בזמן משבר.

שיעור המשיבים שהביעו אמון גבוה במנגנוני פיצוי והגנה כלכלית (%)

אמון פיננסי בישראל: תובנות והשלכות אפשריות

פער בין יציבות לבין תרומה ציבורית

הציבור סומך על יציבות המערכת יותר מאשר על תרומתה לציבור – פער בתחושת ההוגנות העלול לשחוק אמון לאורך זמן.

אמון אינו רק עמדה – הוא עשוי להשפיע על החלטות כלכליות והתנהגות פיננסית

רמות אמון עשויות להשפיע על חיסכון, השקעה, תכנון פיננסי ארוך טווח, היערכות לפרישה, נטילת סיכון והשתתפות במערכת הכלכלית לאורך זמן.

אוריינות פיננסית כגורם מבדל באמון הציבור

חינוך פיננסי והנגשת ידע עשויים לצמצם פערי אמון, לחזק קבלת החלטות פיננסיות מושכלת ולהרחיב את השתתפות הציבור בשוק ההון ובמערכת הפיננסית.

אמון גבוה בבנקים – השפעה אפשרית על התחרות בענף

אמון גבוה בבנקים עשוי לחזק יציבות אך גם להקשות על מעבר בין ספקים וכניסת שחקנים חדשים לענף.

מדידה שיטתית ככלי לזיהוי מוקדם

מעקב מתמשך אחר אמון פיננסי עשוי לספק התרעה מוקדמת לשינויים בתפיסות ובהתנהגות הציבור.

יציבות כמשאב אסטרטגי בעת משבר

למרות ההסלמה הביטחונית, לא ניכרה נטייה רחבה לצעדי יציאה מהמערכת – ממצא המדגיש את תפקיד האמון בחוסן הלאומי והכלכלי.